

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

21st Century Management Skills of School Administrators
Wang Nam Khiao Samakkhi Educational Quality and Standards
Development Group Under the Office of the
NakhonRatchasima Primary Educational Service Area 3

ทวีศักดิ์ แก้วสมปอง¹ และ ประดิษฐ์ ฉัตรจรสกุล²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Thaweesak Kaewsompong¹ and Pradit Chatcharatkoon²

Nakhonratchasima College

*Corresponding Author, E-mail: 6604033200153@nmc.ac.th

(Received: 10 November, 2024 ; Edit: 17 January, 2025; accepted: 22 January, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 2) เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 132 คน โดยทำการสุ่มแบบชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.95 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.67- 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ทักษะทางความรู้ความคิด ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางเทคนิค วิธี ทักษะทางการศึกษาและการสอน และทักษะทางความคิดรวบยอด

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันยกเว้นทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และทักษะทางเทคนิควิธีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ทักษะการบริหารสถานศึกษา, ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

Abstract

This research aimed to 1) study the level of 21st century management skills of school administrators in Wang Nam Khiao Samakkhi Educational Quality and Standards Development Group, under the Office of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 3. 2) Comparison of 21st century management skills of school administrators in Wang Nam Khiao Samakkhi Educational Quality and Standards Development Group, under the Office of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 3 Categorized by educational level and work experience, the sample group was 132 school administrators and teachers in the 2024 academic year . The research was conducted by stratified random sampling according to the size of the educational institution. The research instruments were questionnaires with a reliability of 0.95 and an Index of Objective Congruence (IOC) between 0.67 and 1.00. Data were analyzed by finding frequency, percentage, mean, standard deviation , and t-test .

The research results found that :

1. The 21st century management skills of the school administrators of the Wang Nam Khiao Samakkhi Educational Quality and Standards Development Group, both overall and in each aspect, are at a high level. The average values are ranked from highest to lowest : knowledge skills , human relations skills , technical skills, educational and teaching skills, and general thinking skills.

2. The results of the comparison of 21st century management skills of school administrators in the Wang Nam Khiao Samakkhi Educational Quality and Standards Development Group, classified by educational level, were not different overall. As for

work experience, it was not different overall except for human relations skills and technical skills, which were significantly different at the .05 level.

Keywords : Educational Administration Skills, 21st Century Administration Skills,
Educational Administrators In the 21st Century

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในด้านเทคโนโลยี สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่ชีวิตประจำวันของคนทั่วโลก การพัฒนาในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตและการใช้งานอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการทำงาน การศึกษา การสื่อสาร และการใช้ชีวิตประจำวัน การเข้าถึงข้อมูลและสื่อต่างๆ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำธุรกิจ และวัฒนธรรมทางสื่อออนไลน์ (มหาวิทยาลัยมหิดล, ออนไลน์. 2560)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 54 และ 258 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนและกำกับให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กำหนดวิสัยทัศน์ว่า "คนไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาตนตลอดช่วงชีวิต สู่การเป็นพลเมืองที่ดีเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545) ให้หลักการในการจัดการศึกษาที่สำคัญคือผู้เรียนต้องได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพและเท่าเทียม การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง มีความเป็นเอกภาพด้านนโยบายแต่หลากหลายในการจัดการ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่ครอบคลุมประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมากที่สุดปัจจุบันอยู่ภายใต้การบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลาง

โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเป็นหน่วยงานในกำกับดูแลและให้บริการด้านการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดที่สะท้อนผลของการจัดการศึกษา การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้ ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น ระบบการบริหาร ผู้บริหาร ครู ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นตัวแปรสำคัญและเป็นกลไกหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะเป็นผู้นำนโยบายแนวดำเนินงานและโครงการต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารต้องไม่หยุดนิ่งต้องเคลื่อนไหวและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจการต่างของสถานศึกษาและการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริหาร และพฤติกรรมภาวะผู้นำเพื่อให้สามารถเป็นผู้นำของการปฏิรูปการศึกษาได้ แต่ในขณะเดียวกันต้องรักษาความเป็นปึกแผ่นและบรรยากาศในการทำงานที่ดีไว้ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 3)

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในอนาคตโดยที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ซึ่งคุณลักษณะสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี ได้แก่การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาในระยะยาว มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ การมีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาและวิชาการอย่างลึกซึ้งและมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีทักษะในการบริหารจัดการ การวางแผน การจัดองค์กร บริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นแบบอย่างและสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ครู บุคลากรและนักเรียนในการพัฒนาตนเอง มีความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในสังคม การศึกษาและเทคโนโลยีและแนวคิดใหม่ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการสถานศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังเช่น Drake and Row ได้กล่าวถึงทักษะของผู้บริหารที่สำคัญไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะทางความคิดรวบยอด ด้านมโนภาพ (conceptual skills) 2) ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ (human relation skills) 3) ทักษะทางเทคนิควิธี (technical skills) 4) ทักษะทางการศึกษาและการสอน (educational and instructional skills และ 5) ทักษะทางความรู้ความคิด (cognitive skills) (Drake & Roe, 1986) ซึ่งทักษะทั้ง 5 ด้าน นั้น มีความจำเป็นและสำคัญยิ่งในยุคปัจจุบันที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีเพื่อให้การให้บริการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ สามารถผลิตและพัฒนาคนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ สำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1 เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แตกต่างกัน

2 บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 195 คน

2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 132 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง

เครจซี่และมอร์แกน (Kreicic R.V., & D.W. Morgan.1970.) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ Drake and Roe (1986) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด. (2553) :74-84)

3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจาก สมบูรณ์ หวังโสภา (2565)

4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

- 6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- 7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
- 8 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 45 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95
- 9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
- 2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมาไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
- 3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 132 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

- 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2 วิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (อ้างอิง บุญชม ศรีสะอาด 2553 : 67) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานโดยใช้ค่า

t- test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1 ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ทักษะทางความรู้ความคิด ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางเทคนิควิธี ทักษะทางการศึกษาและการสอน และทักษะทางความคิดรวบยอด ปรากฏ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ทักษะทางความคิดรวบยอด	4.28	0.56	มาก	5
2	ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์	4.31	0.56	มาก	2
3	ทักษะทางเทคนิควิธี	4.30	0.54	มาก	3
4	ทักษะทางการศึกษาและการสอน	4.29	0.56	มาก	4
5	ทักษะทางความรู้ความคิด	4.32	0.58	มาก	1
ภาพรวม		4.30	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.30$, $S.D. = 0.55$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือทักษะทางความรู้ความคิด ($X = 4.32$, $S.D. = 0.58$) รองลงมาคือ ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ($X = 4.31$, $S.D. = 0.56$) และทักษะทางเทคนิควิธี ($X = 4.30$, $S.D. = 0.54$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางความคิดรวบยอด ($X = 4.28$, $S.D. = 0.56$)

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ปริญญาดรี		สูงกว่าปริญญาดรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ทักษะทางความคิดรวบยอด	4.28	0.55	4.29	0.60	-0.115	.909
2	ทักษะทางมนุษย์สัมพันธ์	4.30	0.54	4.34	0.63	-0.306	.760
3	ทักษะทางเทคนิควิธี	4.30	0.54	4.32	0.55	-0.232	.817
4	ทักษะทางการศึกษาและการสอน	4.29	0.54	4.29	0.60	-0.011	.991
5	ทักษะทางความรู้ความคิด	4.31	0.57	4.34	0.61	-0.280	.780
ภาพรวม		4.30	0.54	4.32	0.59	-0.192	.848

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ทักษะทางความคิดรวบยอด	4.18	0.49	4.36	0.60	-1.894	.060
2	ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์	4.19	0.49	4.40	0.60	-2.190*	.030
3	ทักษะทางเทคนิควิธี	4.19	0.48	4.38	0.57	-2.084*	.039
4	ทักษะทางการศึกษาและการสอน	4.19	0.48	4.36	0.60	-1.730	.086
5	ทักษะทางความรู้ความคิด	4.23	0.53	4.39	0.60	-1.569	.119
ภาพรวม		4.19	0.49	4.38	0.59	-1.890	.061

*p < .05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันยกเว้นทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และทักษะทางเทคนิควิธีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้และเข้าใจการจัดการศึกษา การบริหารและพัฒนาหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา มีความรู้ด้านการบริหารจัดการ สามารถวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารงบประมาณ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม มีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็ก เข้าใจธรรมชาติของนักเรียนในแต่ละช่วงวัยเพื่อการสนับสนุนที่เหมาะสม มีความรู้ด้านกฎหมายและนโยบายการศึกษา ตระหนักถึงกฎระเบียบและ

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา มีทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ มองเห็นภาพรวมของสถานศึกษา มีความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า มีการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นำแนวคิดและวิธีการใหม่ๆ มาใช้พัฒนาสถานศึกษาสอดคล้องกับสถานการณ์ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดและการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำให้ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงานเกิดเป็นทีมงานที่เข้มแข็ง ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เต็มกำลังตามศักยภาพ มีการวางระบบงานที่ชัดเจน การบริหารงานในสถานศึกษามีความสมดุล โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารงาน ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการทำงาน มีการจัดทำแผนการใช้อุปกรณ์ ให้ครูจัดทำแผนการสอน การผลิตสื่อและใช้สื่อการเรียนการสอน และสามารถที่จะนิเทศ กำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งผู้บริหารยังมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้า มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้า ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวัฒน์ กู้เกียรติกาญจน์และวิจิต แสงสว่าง (2564) ได้ทำวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก และนิภาพร รอดไพบูลย์ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว พบว่าภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ใกล้เคียงกัน การมีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกันส่งผลให้มีมุมมองที่ไม่แตกต่างกันมากนักไม่ว่าระดับการศึกษาจะแตกต่างกัน มาตรฐานการบริหารในองค์กร หากองค์กรมีแนวทางการบริหารหรือกรอบนโยบายที่ชัดเจนและใช้ร่วมกันบุคลากรทุกระดับการศึกษาอาจปรับตัวและมองทักษะการบริหารไปในทิศทางเดียวกัน ความสำคัญของทักษะที่มากกว่าทฤษฎี ระดับการศึกษาอาจไม่ได้ส่งผลต่อการมองทักษะการบริหารเท่ากับความชำนาญที่เกิดจากการปฏิบัติงานจริง ความเข้าใจและค่านิยมร่วมในองค์กร ผู้บริหารและครูในองค์กรเดียวกันอาจมีค่านิยม ความเข้าใจ และมุมมองที่เกี่ยวกับทักษะการบริหารที่สอดคล้องกันเนื่องจากการได้รับการฝึกอบรมหรือทำงานในสภาพแวดล้อมเดียวกัน อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์กร วัฒนธรรมองค์กรอาจส่งเสริมการบริหารแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งทำให้ทุกคนมองทักษะการบริหารไปในทิศทางเดียวกันแม้จะมีระดับการศึกษาต่างกัน สรุปได้ว่า ความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันอาจเกิดจากการที่ทักษะการบริหารเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ผ่านประสบการณ์มาตรฐานขององค์กรและปัจจัยสภาพแวดล้อมมากกว่าที่จะถูกกำหนดโดยระดับการศึกษาเพียงอย่างเดียวสอดคล้องกับสุวัฒน์ กู้เกียรติกาญจน์และวิจิต แสงสว่าง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษ

ที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สมบูรณ์ หวังโสภา (2565) ได้ทำวิจัยเรื่องทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าทักษะในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และทักษะทางเทคนิควิธีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรอาจมีการกำหนดแนวทางหรือมาตรฐานในการบริหารงานอย่างชัดเจนทำให้ผู้บริหารและครูทุกคนยึดหลักการเดียวกันไม่ว่าจะมีประสบการณ์มากหรือน้อย การฝึกอบรมหรือการพัฒนาทักษะการบริหารในรูปแบบเดียวกันจะช่วยลดช่องว่างด้วยประสบการณ์ทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารคล้ายคลึงกัน อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์กร วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการบริหารแบบเฉพาะเจาะจงอาจมีผลต่อการหล่อหลอมมุมมองของบุคลากรทุกคนไม่ว่าจะมีประสบการณ์การทำงานมากน้อยเพียงใด การสื่อสารและการทำงานร่วมกันในองค์กร การทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันช่วยถ่ายทอดความรู้และทักษะการบริหารทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ความสำคัญของบริบทมากกว่าประสบการณ์ การบริหารในองค์กรหนึ่งอาจพึ่งพาความเข้าใจในบริบทหรือสถานการณ์เฉพาะมากกว่าประสบการณ์ส่วนบุคคล ส่งผลให้ผู้บริหารหรือครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมองทักษะการบริหารในลักษณะคล้ายคลึงกัน ทักษะการบริหารเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ สามารถพัฒนาผ่านการเรียนรู้และการปรับตัว ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยอาจพัฒนาทักษะได้รวดเร็วจากการทำงานร่วมกับผู้มีประสบการณ์มากทำให้เกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับ สุกรรยา อังคุระซี (2565) ได้ทำวิจัยเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์ภาพรวมไม่แตกต่างกัน สุวัฒน์ กุ้เกียรติกาญจน์และวิชิต แสงสว่าง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราผลการเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ด้วยการรับการอบรมเกี่ยวกับหลักการบริหารสถานศึกษา เช่นการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ การพัฒนาภาวะผู้นำโดยการฝึกฝนการคิดเชิงกลยุทธ์และการมองภาพรวม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งในองค์กรและกับชุมชนภายนอกเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานและการเรียนรู้ที่ดี ควรมีการพัฒนาทักษะทางด้านการสื่อสาร การพูด การฟัง เน้นการสื่อสารเชิงบวก เข้าใจปัญหาและความต้องการของครูและบุคลากร ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีมในองค์กร ส่งเสริมการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากร ใช้เทคนิคการระดมสมอง เพื่อรวบรวมแนวคิดจากทุกฝ่ายตลอดจนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

1.3 ทักษะทางเทคนิค ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการจัดการงานสถานศึกษา การวางแผนและการบริหารโครงการ พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีการศึกษา บริหารจัดการข้อมูลด้วยเทคโนโลยี พัฒนาระบบสารสนเทศในสถานศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้แบบดิจิทัล และควรมีการศึกษาระเบียบในเรื่องการจัดซื้อ จัดจ้าง การเงิน บัญชี ด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุได้ถูกต้องตามระเบียบ

1.4 ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาแนวทางการสอนที่ทันสมัย ค้นคว้าเทคนิคการสอนใหม่ๆ เช่น การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หรือการเรียนรู้แบบใช้โครงงาน (Project-Based Learning) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูผู้สอนให้เข้ารับการอบรมตามความสนใจ กระตุ้นให้ครูใช้เทคนิคการสอนใหม่ๆ ติดตามผลการสอนของครูและให้คำแนะนำที่สร้างสรรค์

1.5 ทักษะด้านความรู้ความคิด ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องฝึกฝนและเปิดใจรับสิ่งใหม่ ด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ในเรื่องของความรู้ใหม่ๆและแนวโน้มเกี่ยวกับการบริหารและการพัฒนาองค์กร แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้บริหารจากองค์กรอื่น ฝึกการคิดเชิงกลยุทธ์ วิเคราะห์ภาพรวมขององค์กร และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ใช้เครื่องมือช่วยคิด เช่น SWOT Analysis ,Balance Scorecard หรือ Design Thinking

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- นิภาพร รอดไพบูลย์. (2565). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว. *บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2560). บทบาทของมหาวิทยาลัยไทยต่อ Thailand 4.0. (ออนไลน์).
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก, 1-94*.
- สมบุรณ์ หวังโสภา. (2565). ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร. *การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกริก*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุกรรยา อังคระษี. (2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลาเขต 2. *สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่*.

- สุวัฒน์ กู้เกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง. (2564). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 10(3), กรกฎาคม - กันยายน 2564.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers. (pp. 202-204).
- Drake, T. L., & Roe, W. H. (1986). *The Principal Ship* (3rd ed.). New York: Macmillan Harper and Row.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). "Determining sample size for research activities". *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw-Hill.